

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN THANH TRÌ
TRƯỜNG TIỂU HỌC THANH LIỆT

MỘT SỐ BIỆN PHÁP CHỈ ĐẠO
HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

Lĩnh vực/ Môn: **Quản lý**

Cấp học: **Tiểu học**

Tên tác giả: **Nguyễn Thị Diễm**

Đơn vị công tác: **Trường Tiểu học Thanh Liệt**

Chức vụ: **Hiệu trưởng**

Tháng 4/2021

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI.....	1
2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU.....	1
3. KHÁCH THỂ VÀ ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU	1
4. ĐỐI TƯỢNG KHẢO SÁT, THỰC NGHIỆM.....	1
5. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU.....	2
6. PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	2
7. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	2
PHẦN NỘI DUNG	3
1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC	3
1.1. Căn cứ nghiên cứu của đề tài :.....	3
1.2. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tiểu học:	3
1.3. Chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học:	5
2. THỰC TRẠNG CỦA CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC TÔI CÔNG TÁC	6
2.1 Khái quát về tình hình nhà trường	6
2.2 Thực trạng của việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tại trường tiểu học tôi đang công tác	6
2.3. Thực trạng của công tác chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực của trường tiểu học nơi tôi công tác.....	7
3. ĐỀ XUẤT VÀ KHẢO NGHIỆM MỘT SỐ BIỆN PHÁP CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC TÔI ĐANG CÔNG TÁC	9
3.1. Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học tôi đang công tác.	10
3.1.1 Biện pháp 1: Nâng cao nhận thức của đội ngũ giáo viên và học sinh về việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực	10

3.1.2	Chỉ đạo việc xây dựng kế hoạch dạy học theo định hướng phát triển năng lực	10
3.1.3	Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng giáo viên về phương pháp dạy học tích cực và thiết kế bài dạy theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	11
3.1.4	Tăng cường chỉ đạo kiểm tra đánh giá việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực của học sinh.....	14
3.2.	Khảo nghiệm khoa học và kết quả	14
	PHẦN KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	16
1.	KẾT LUẬN	16
2.	KHUYẾN NGHỊ	16
	TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

QL	Quản lí
CBQL	Cán bộ quản lí
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
CNTT	Công nghệ thông tin
PPDH	Phương pháp dạy học
KT	Kiến thức
KN	Kĩ năng
GD	Giáo dục

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong giai đoạn hiện nay, giáo dục đã trở thành vấn đề quan trọng hàng đầu của toàn xã hội. Bậc Tiểu học được coi là bậc học nền tảng của hệ thống GD quốc dân, đặt nền móng cho sự hình thành và phát triển nhân cách của người lao động mới. Tuy nhiên, để thực hiện hiệu quả việc dạy học, đặc biệt là dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tiểu học còn phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố. Trong đó, vai trò chỉ đạo của người hiệu trưởng như một nhạc trưởng trong dàn nhạc ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng giáo dục của nhà trường.

Thực tế cho thấy, công tác quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực tại trường tôi đang công tác đã được triển khai thực hiện từ 2016 - 2017 đến nay. Nhìn chung, các giáo viên trong nhà trường đã tiếp cận được phương pháp dạy học mới này. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện, cá nhân tôi thấy vẫn còn có một số vấn đề về chất lượng đội ngũ, nhất là những giáo viên lớn tuổi và giáo viên mới vào nghề. Là người Hiệu trưởng, tôi nhận thấy cần phải tiếp tục phát huy các biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh để đạt hiệu quả cao nhất phù hợp với các điều kiện và hoàn cảnh thực tế của nhà trường.

Vì vậy tôi đã chọn vấn đề **“Một số biện pháp tiếp tục chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường Tiểu học”** để nghiên cứu, kiểm nghiệm và chia sẻ.

2. Mục đích nghiên cứu

Tiếp tục khảo sát và đánh giá thực trạng của công tác chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh tại trường tiểu học tôi đang công tác, từ đó đề xuất những biện pháp chỉ đạo nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học của nhà trường.

3. Khách thể nghiên cứu và đối tượng nghiên cứu

- **Khách thể nghiên cứu:** Quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học.

- **Đối tượng nghiên cứu:** Biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học

4. Đối tượng khảo sát, thực nghiệm

GV và HS trường tiểu học tôi đang công tác.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lý luận về một số biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực của học sinh trường tiểu học.

- Khảo sát đánh giá thực trạng và kết quả của quá trình chỉ đạo, từ đó chỉ ra những mặt đã đạt được, những tồn tại cần khắc phục ở trường tiểu học tôi đang công tác.

- Đề xuất, thử nghiệm và bổ sung thêm một vài biện pháp ở trường tiểu học tôi đang công tác.

6. Phạm vi nghiên cứu

- **Địa bàn nghiên cứu:** trường tiểu học nơi tôi đang công tác

- **Thời gian nghiên cứu:** Từ tháng 8 năm 2020 đến tháng 4 năm 2021.

7. Phương pháp nghiên cứu

- **Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận:** Tiếp tục nghiên cứu tài liệu về lý luận quản lý và quản lý GD liên quan đến việc đổi mới hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực.

- **Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn**

+ *Phương pháp quan sát sự phạm*

+ *Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi*

+ *Phương pháp tổng kết kinh nghiệm*

+ *Phương pháp chuyên gia*

- **Nhóm phương pháp thử nghiệm sự phạm.**

PHẦN NỘI DUNG

Chương 1

Cơ sở lý luận của việc chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học

1.1. Căn cứ nghiên cứu của đề tài

1.1.1. Căn cứ vào các văn bản chỉ đạo

- Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.
- Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo.
- Các văn bản chỉ đạo của ngành.

1.1.2. Căn cứ vào đặc điểm tâm lý của học sinh tiểu học

Học sinh tiểu học có những đặc điểm tâm lý đặc trưng. Tri giác của học sinh đầu cấp tiểu học mang tính chất đại thể ít đi sâu vào chi tiết và mang tính không chủ định. Nhưng đến cuối bậc tiểu học, khả năng tri giác chuyển dần sang tính chủ định.

Nắm bắt được các đặc điểm tâm lý của học sinh tiểu học sẽ giúp giáo viên chủ động và sáng tạo hơn trong quá trình dạy học để giúp học sinh phát triển toàn diện nhân cách.

1.2. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tiểu học

1.2.1. Khái niệm năng lực

“Năng lực là tổ hợp thuộc tính tâm sinh lý và trình độ đã được chứng thực/chứng tỏ là hoàn thành một hoặc nhiều công việc theo các tiêu chuẩn tương ứng trong bối cảnh hoạt động thực tế của người học”.

1.2.2. Phân loại năng lực

Có thể phân năng lực thành 2 loại cơ bản:

- Năng lực chung: Năng lực chung là những năng lực cơ bản, thiết yếu hoặc cốt lõi... Một số năng lực cốt lõi của học sinh TH: Năng lực tự học, năng lực giải quyết vấn đề, năng lực sáng tạo, năng lực tự quản lý, năng lực giao tiếp, năng lực hợp tác, năng lực tự quản, tự phục vụ, năng lực sử dụng ngôn ngữ, năng lực tính toán...

- Năng lực chuyên biệt: Là những năng lực được hình thành và phát triển trên cơ sở các năng lực chung theo định hướng chuyên sâu, riêng biệt.

1.2.3. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tiểu học

a. Về nội dung

- Học nội dung chuyên môn thì học sinh phải hình thành năng lực chuyên môn: Có tri thức chuyên môn để ứng dụng vận dụng trong học tập và cuộc sống.

- Học phương pháp chiến lược thì phải hình thành năng lực phương pháp: lập kế hoạch học tập, làm việc có phương pháp học tập, thu thập thông tin, đánh giá.

- Học giao tiếp xã hội thì học sinh phải có năng lực xã hội: hợp tác nhóm, cách ứng xử, có khả năng giải quyết trong các mối quan hệ hợp tác.

- Học tự trải nghiệm đánh giá thì học sinh phải có năng lực nhân cách: Tự đánh giá để hình thành các chuẩn mực giá trị đạo đức.

b. Chuẩn đầu ra của học sinh tiểu học theo định hướng phát triển năng lực

*** Các biểu hiện phẩm chất chủ yếu của học sinh tiểu học**

• Sống yêu thương

- Yêu Tổ quốc; Giữ gìn, phát huy truyền thống gia đình Việt Nam; Giữ gìn, phát huy giá trị các di sản văn hoá của quê hương, đất nước đồng thời biết tôn trọng các nền văn hoá trên thế giới; Nhân ái, khoan dung; Yêu thiên nhiên.

• Sống tự chủ

- Trung thực, tự trọng, tự lực, tự hoàn thiện bản thân; Chăm chỉ, vượt khó.

• Sống trách nhiệm

- Tự nguyện; Chấp hành kỷ luật; Tuân thủ pháp luật; Bảo vệ nội quy, pháp luật.

*** Các biểu hiện năng lực chung của học sinh tiểu học**

• Năng lực tự học

• Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo

• Năng lực thẩm mỹ

• Năng lực thể chất

• Năng lực giao tiếp

• Năng lực hợp tác

• Năng lực tính toán

• Năng lực công nghệ thông tin và truyền thông (ICT)

1.3. Chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học

1.3.1. Quản lý giáo dục

a. Quản lý

Quản lý là một quá trình tác động gây ảnh hưởng của chủ thể quản lý đến khách thể quản lý một cách hợp quy luật nhằm đạt được mục tiêu chung.

b. Quản lý giáo dục

Giáo dục là một hoạt động xã hội nhằm truyền đạt và lĩnh hội những kinh nghiệm của thế hệ đi trước cho thế hệ đi sau, nhờ vậy mà xã hội loài người đã được duy trì và phát triển. Giáo dục là một hiện tượng xã hội, do đó quản lý GD được hình thành là một tất yếu khách quan từ quản lý xã hội, hay nói cách khác: quản lý GD là một loại hình của quản lý xã hội.

1.3.2. Quản lý trường học

Quản lý nhà trường tiểu học là tác động của chủ thể quản lý (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) lên các đối tượng quản lý (giáo viên, học sinh, cơ sở vật chất, nội dung, chương trình...) để đạt được mục tiêu giáo dục. Công tác quản lý nhà trường bao gồm quản lý quan hệ giữa trường học và xã hội quản lý nhà trường (quản lý bên trong hệ thống).

1.3.3. Chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học

Để quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực có hiệu quả cần chú ý đến những vấn đề cơ bản sau:

- + Chỉ đạo nội dung chương trình dạy học.
- + Quản lý việc sử dụng sách giáo khoa.
- + Chỉ đạo hoạt động dạy học trên lớp: Chỉ đạo việc thiết kế bài giảng, tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực góp phần hình thành sự phát triển nhân cách người học.
- + Chỉ đạo việc kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh.

Tiểu kết chương 1

Quản lý trường tiểu học là một vấn đề nhạy cảm mang dấu ấn đặc trưng của quá trình lao động sư phạm mà người hiệu trưởng là hạt nhân chủ yếu và đồng thời là người chịu trách nhiệm quản lý các hoạt động của trường mình. Do đó, nghiên cứu kỹ cơ sở lý luận, đánh giá thực trạng quản lý của nhà trường và đưa ra các biện pháp quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh hiệu quả là nhiệm vụ trọng tâm của người hiệu trưởng nhà trường.

Chương 2

Thực trạng của công tác chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học tôi đang công tác

2.1. Khái quát về tình hình nhà trường

Trường được thành lập từ năm 1958 tính đến nay đã được 61 năm. Trường có tổng diện tích 5678 m², trung bình 3.9m²/1 học sinh. Trường có 1339 HS chia làm 26 lớp. Tổng cán bộ GV nhân viên 46 người trong đó các bộ phận chức năng được phân bố đủ đúng định biên. Các thành viên đều tâm huyết với nghề và nhiệt tình trách nhiệm cao trong công việc. Khuôn viên thoáng mát, cây cối xanh tốt quanh năm.

Trường đã thực hiện dạy 2 buổi/ ngày từ năm 1994 đến nay và đã đạt được những thành tích:

- Nhiều năm liền chi bộ luôn đạt chi bộ trong sạch vững mạnh.
- Nhà trường đạt danh hiệu xuất sắc cấp thành phố.
- Liên đội đạt xuất sắc cấp thành phố.

2.2. Thực trạng của việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tại trường tiểu học tôi đang công tác

2.2.1. Thuận lợi

- 100% các lớp đều đã sử dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy ở hầu hết các tiết dạy.

- Hầu hết GV đều cho rằng đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực là một việc làm cần thiết để nâng chất lượng dạy - học trong nhà trường và tạo không khí học tập tích cực, sôi nổi cho HS.

- GV đều hiểu rõ đổi mới PPDH không phải thay cái cũ bằng cái mới mà là sự kế thừa có chọn lọc một cách sáng tạo các PPDH truyền thống.

- Đổi mới PPDH là trách nhiệm của mỗi GV. Song để đổi mới thành công đòi hỏi có quá trình, phải kiên trì và thực hiện từng bước.

2.2.2. Khó khăn

Một bộ phận nhỏ giáo viên chưa sử dụng thường xuyên một cách linh hoạt PP này để liên hệ vào thực tiễn. Vì vậy hiệu quả của giờ dạy chưa được như mong muốn.

2.3. Thực trạng của công tác chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh tại trường tiểu học tôi đang công tác

2.3.1. Thuận lợi

Quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh là vấn đề cốt lõi của quản lý quá trình dạy học, là đòn bẩy trực tiếp để nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy học trong nhà trường. Từ nhận thức trên, BGH nhà trường luôn tìm tòi, nghiên cứu và đưa ra những biện pháp tổ chức và quản lý phù hợp tạo điều kiện giúp đỡ GV trong đổi mới PPDH nói riêng và tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực nói chung.

- Trong quá trình chỉ đạo, BGH đã xây dựng kế hoạch cụ thể, triển khai đồng bộ trong tập thể GV về dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh.

- Thực hiện nghiêm túc hướng dẫn của Bộ, Sở, Phòng GD về công tác tập huấn, triển khai vận dụng PPDH mới. Triển khai đầy đủ, kịp thời các văn bản chỉ đạo chuyên môn, đặc biệt về đổi mới dạy học theo định hướng phát triển năng lực người học, đánh giá kết quả tới 100% GV.

- Tiếp tục tổ chức các chuyên đề giảng dạy, hội thảo. Từ đó rút kinh nghiệm và đưa ra những chỉ đạo sáng tạo để việc thực hiện và triển khai đổi mới dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh của nhà trường đạt hiệu quả theo mong muốn.

Sau khi điều tra về việc chỉ đạo dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học tôi đang công tác, chúng tôi thu được kết quả như sau:

Các biện pháp	Đối tượng	Mức độ thực hiện		
		Tốt	Trung bình	Chưa tốt
1. Xây dựng kế hoạch chỉ đạo dạy học theo định hướng phát triển năng lực	CBQL	02	0	0
	GV	46	0	0
	Tổng	48	0	0
2. Bồi dưỡng nhận thức về dạy học theo định hướng phát triển năng lực	CBQL	02	0	0
	GV	43	3	0
	Tổng	45	3	0

3. Bồi dưỡng chuyên môn nghiệp	CBQL	02	0	0
	GV	43	3	0
	Tổng	45	3	0
4. Chỉ đạo ứng dụng CNTT trong dạy học theo định hướng phát triển năng lực	CBQL	02	0	0
	GV	46	0	0
	Tổng	48	0	0
5. Kiểm tra, đánh giá kết quả của học sinh theo định hướng phát triển năng lực	CBQL	02	0	0
	GV	44	2	0
	Tổng	46	2	0
6. Khai thác CSVC và ĐDDH trong dạy học theo định hướng phát triển năng lực	CBQL	02	0	0
	GV	44	2	0
	Tổng	46	2	0

Qua bảng thống kê trên, dễ nhận thấy:

Ban giám hiệu đã chủ động lên kế hoạch, bồi dưỡng đội ngũ, tăng cường kiểm tra đánh giá, chỉ đạo việc sử dụng thiết bị đồ dùng dạy học một cách hợp lý. Do đó, năm học 2019 - 2020 nhà trường đã có 05 GV đạt danh hiệu chiến sĩ thi đua cấp huyện; năm học 2020 - 2021 có 44/46 GV đạt chuyên môn giỏi cấp trường trở lên, 02 GV xếp loại chuyên môn TB.

2.3.2. Khó khăn

- Một bộ phận nhỏ giáo viên chưa sử dụng PPDH một cách sáng tạo.
- Việc tiếp cận và thực hiện đổi mới dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở một vài GV cao tuổi còn lúng túng.
- Hình thức tổ chức dạy học ở một số tiết còn đơn điệu, lặp đi lặp lại nhiều lần. Giờ học chưa phát huy được hết trí sáng tạo của trò.
- Việc khai thác, sử dụng đồ dùng dạy học theo hướng phát triển năng lực đôi chỗ chưa hiệu quả, đồ dùng dạy học vẫn được sử dụng theo tính minh họa là chính.

Tiểu kết chương 2

Qua nghiên cứu thực trạng chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở trường tiểu học tôi đang công tác, có thể nhận thấy có nhiều nguyên nhân tác động ảnh hưởng đến chất lượng GD mà trong đó tác động của hoạt động dạy học là chủ đạo nhất. Do đó hoạt động dạy học phải được tiến hành đúng theo yêu cầu đổi mới, phải được tổ chức chặt chẽ và có sự kiểm tra giám sát tốt của nhà quản lý thì mới mang lại hiệu quả cao.

Chương 3

Đề xuất và khảo nghiệm một số biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học tôi đang công tác

3.1. Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở trường tiểu học tôi đang công tác

3.1.1. Biện pháp 1: Tiếp tục nâng cao nhận thức của đội ngũ GV và HS về việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực

- Mục tiêu của biện pháp

Làm cho giáo viên nhận thức đúng về mục tiêu, yêu cầu, ý nghĩa của việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực.

- Cách thức thực hiện

+ Tiếp tục tổ chức các buổi toạ đàm và xây dựng 4 chuyên đề về dạy học theo định hướng phát triển năng lực. Cụ thể: Khối 1, 2 thực hiện chuyên đề của môn Tự nhiên - xã hội dạy bài “Giữ trật tự, vệ sinh nơi công cộng”; Khối 3 môn Đạo đức dạy bài “Chia sẻ buồn vui cùng bạn”; Khối 4 môn Lịch sử dạy bài “Nhà Lý dời Đô ra Thăng long”; Khối 5 môn Mỹ thuật bài “Lễ hội quê em”.

+ Tổ chức giao lưu, trao đổi học tập kinh nghiệm giữa các thầy cô giáo trong trường, hoặc với các trường khác (ở Hà Nội và ngoại tỉnh).

Để thực hiện được biện pháp này hiệu quả, cần phải:

+ Cung cấp đầy đủ cho cán bộ quản lý, giáo viên về tài liệu cần thiết liên quan đến giáo dục nói chung và dạy học theo định hướng phát triển năng lực nói riêng.

+ Tổ chức các hình thức kiểm tra sự chuyển biến trong nhận thức của giáo viên thông qua sự chuyển biến trong hành động, thể hiện ngay trong thực tế giảng dạy.

3.1.2. Biện pháp 2: Chỉ đạo việc xây dựng kế hoạch dạy học theo hướng phát triển năng lực

- Mục tiêu của biện pháp:

Tạo điều kiện cho giáo viên thực hiện thành công các tiết học, từ đó tạo phong trào dạy học phát triển năng lực người học rộng khắp trong nhà trường nhằm đáp ứng sự phát triển của giáo dục hiện nay.

- Cách thức thực hiện

Ban giám hiệu nhà trường kiểm tra thực tế các khối chuyên môn, dự giờ nắm bắt tình hình đổi mới phương pháp dạy học và áp dụng các phương pháp

dạy học tích cực để phát triển năng lực học sinh trong từng bài dạy. Từ đó có kế hoạch bồi dưỡng động viên, tạo điều kiện giúp đỡ về mọi mặt để tổ chuyên môn (và cá nhân) hoàn chỉnh các khâu trong quá trình dạy học theo định hướng phát triển năng lực.

Ban giám hiệu hướng dẫn các tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực.

Yêu cầu giáo viên thường xuyên trao đổi học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau qua mỗi tiết dạy; tích cực sử dụng đồ dùng dạy học, công nghệ thông tin vào quá trình dạy học nhằm phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh.

3.1.3. Biện pháp 3: Tiếp tục tổ chức tập huấn, bồi dưỡng giáo viên về phương pháp dạy học tích cực và thiết kế bài dạy theo định hướng phát triển năng lực

- Mục tiêu của biện pháp

+ Giúp giáo viên sử dụng thành thạo các phương pháp dạy học tích cực để có thể sử dụng linh hoạt trong giảng dạy.

+ Giúp giáo viên có thể thiết kế và tổ chức giảng dạy theo định hướng phát triển năng lực.

- Cách thức thực hiện

+ Hiệu trưởng trường tiểu học nắm bắt các thông tin cơ bản về đội ngũ: trình độ chuyên môn; năng lực giảng dạy; nhu cầu; nguyện vọng.

+ Lập kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng.

+ Tổ chức tập huấn cho giáo viên toàn trường về cách thiết kế bài dạy theo định hướng phát triển năng lực.

Các bước thiết kế bài dạy theo định hướng phát triển năng lực

- **Bước 1:** Xác định mục tiêu của bài học căn cứ vào chuẩn kiến thức (KT), kĩ năng (KN) và yêu cầu về thái độ trong chương trình.

- **Bước 2:** Nghiên cứu SGK và các tài liệu liên quan để: hiểu chính xác, đầy đủ những nội dung của bài học; xác định những KT, KN, thái độ cơ bản cần hình thành và phát triển ở HS; xác định trình tự logic của bài học.

- **Bước 3:** Xác định khả năng đáp ứng các nhiệm vụ nhận thức của HS, gồm: xác định những KT, KN mà HS đã có và cần có; dự kiến những khó khăn, những tình huống có thể nảy sinh và các phương án giải quyết.

- **Bước 4:** Lựa chọn PPDH, phương tiện dạy học, hình thức tổ chức dạy học và cách thức đánh giá thích hợp nhằm giúp HS học tập tích cực, chủ động, sáng tạo.

- Bước 5: Thiết kế giáo án

Đây là bước người GV bắt tay vào soạn giáo án - thiết kế nội dung, nhiệm vụ, cách thức hoạt động, thời gian và yêu cầu cần đạt cho từng hoạt động dạy của GV và hoạt động học tập của HS.

Cấu trúc của một giáo án được thể hiện ở các nội dung sau

- Mục tiêu bài học:
  - + Nêu rõ yêu cầu HS cần đạt về KT, KN, thái độ;
  - + Các mục tiêu được biểu đạt bằng động từ cụ thể, có thể lượng hoá được.
- Chuẩn bị về phương pháp và phương tiện dạy học:
  - + GV chuẩn bị các thiết bị dạy học (tranh ảnh, mô hình, hiện vật, hoá chất...), các phương tiện dạy học (máy chiếu, TV, đầu video, máy tính, máy projector...) và tài liệu dạy học cần thiết;
  - + Hướng dẫn HS chuẩn bị bài học (soạn bài, làm bài tập, chuẩn bị tài liệu và đồ dùng học tập cần thiết).
- Tổ chức các hoạt động dạy học: Trình bày rõ cách thức triển khai các hoạt động dạy- học cụ thể. Với mỗi hoạt động cần chỉ rõ:
  - + Tên hoạt động;
  - + Mục tiêu của hoạt động;
  - + Cách tiến hành hoạt động;
  - + Thời lượng để thực hiện hoạt động;
  - + Kết luận của GV về: những KT, KN, thái độ HS cần có sau hoạt động; những tình huống thực tiễn có thể vận dụng KT, KN, thái độ đã học để giải quyết; những sai sót thường gặp; những hậu quả có thể xảy ra nếu không có cách giải quyết phù hợp;...
- Hướng dẫn các hoạt động tiếp nối: xác định những việc HS cần phải tiếp tục thực hiện sau giờ học để củng cố, khắc sâu, mở rộng bài cũ hoặc để chuẩn bị cho việc học bài mới.

Thực hiện giờ dạy học

Một giờ dạy học nên được thực hiện theo các bước cơ bản sau:

Bước 1: Kiểm tra sự chuẩn bị của HS

- Kiểm tra tình hình nắm vững bài học cũ và những KT, KN đã học có liên quan đến bài mới.
- Kiểm tra tình hình chuẩn bị bài mới (soạn bài, làm bài tập, chuẩn bị tài liệu và đồ dùng học tập cần thiết))

Lưu ý: Việc kiểm tra sự chuẩn bị của HS có thể thực hiện đầu giờ học hoặc có thể đan xen trong quá trình dạy bài mới.

Bước 2: Tổ chức dạy và học bài mới

- GV giới thiệu bài mới: nêu nhiệm vụ học tập và cách thức thực hiện để đạt được mục tiêu bài học; tạo động cơ học tập cho HS.

- GV tổ chức, hướng dẫn HS suy nghĩ, tìm hiểu, khám phá và lĩnh hội nội dung bài học, nhằm đạt được mục tiêu bài học với sự vận dụng PPDH phù hợp.

Bước 3: Luyện tập, củng cố

GV hướng dẫn HS củng cố, khắc sâu những KT, KN, thái độ đã có thông qua hoạt động thực hành luyện tập có tính tổng hợp, nâng cao theo những hình thức khác nhau.

Bước 4: Đánh giá

Trên cơ sở đối chiếu với mục tiêu bài học, GV dự kiến một số câu hỏi, bài tập và tổ chức cho HS tự đánh giá về kết quả học tập của bản thân và của bạn.

- GV đánh giá, tổng kết về kết quả giờ học.

Bước 5: Hướng dẫn HS học bài, làm việc ở nhà

- GV hướng dẫn HS luyện tập, củng cố bài cũ (thông qua làm bài tập, thực hành, thí nghiệm, ...).

- GV hướng dẫn HS chuẩn bị bài học mới.

Lưu ý: Tùy theo đặc trưng môn học, nội dung dạy học, đặc điểm và trình độ HS, điều kiện cơ sở vật chất... GV có thể vận dụng các bước thực hiện một giờ dạy học như trên một cách linh hoạt và sáng tạo, tránh đơn điệu, cứng nhắc.

Sự thành công của một giờ dạy theo định hướng phát triển năng lực học sinh phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố trong đó quan trọng nhất là sự chủ động, linh hoạt, sáng tạo của cả người dạy và cả người học. Sau quá trình tập huấn, hiệu trưởng chỉ đạo các tổ chuyên môn tiến hành xây dựng chuyên đề để cụ thể hóa các nội dung tập huấn qua một giờ dạy cụ thể.

+ Tổ chức góp ý, rút kinh nghiệm sau giờ dạy và tiếp tục chỉ đạo điều chỉnh theo định hướng phát triển năng lực.

+ Tăng cường sinh hoạt chuyên môn, tạo điều kiện cho giáo viên trao đổi và xây dựng các bài dạy theo định hướng phát triển năng lực trong tổ, khối.

+ Chỉ đạo cho các tổ, khối thiết kế bài dạy theo hướng phát triển năng lực sau khi đã góp ý, rút kinh nghiệm.

3.1.4. Biện pháp 4: Tăng cường chỉ đạo kiểm tra đánh giá việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực của học sinh

- Mục tiêu của biện pháp

Kiểm tra, đánh giá, xếp loại chuyên môn, nghiệp vụ GV là nhiệm vụ của các cấp quản lý GD và động viên giúp đỡ GV tiểu học phấn đấu thực hiện tốt nhiệm vụ, góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng GD tiểu học.

Kiểm tra đánh giá có mục đích ngăn ngừa vi phạm của GV trong thực hiện hoạt động dạy học, kịp thời chấn chỉnh hoặc hỗ trợ, nhằm thúc đẩy tạo điều kiện để GV làm đúng, làm tốt nhiệm vụ dạy học và GD học sinh. Đồng thời giúp hiệu trưởng có cứ liệu chính xác để đánh giá hoạt động dạy học của GV và của nhà trường.

- Cách thức thực hiện

+ Có kế hoạch kiểm tra GV trong từng tháng, học kỳ, năm học và trên cơ sở kết quả khảo sát phân loại GV để chọn đối tượng kiểm tra.

+ Xây dựng đội ngũ những thành viên tham gia kiểm tra có uy tín, có kỹ năng sư phạm, nhiều kinh nghiệm chuyên môn.

+ Quy định rõ trách nhiệm và quyền hạn của người kiểm tra và đối tượng được kiểm tra.

+ Thực hiện kiểm tra bằng nhiều hình thức: định kỳ, đột xuất, kiểm tra thông qua tổ trưởng chuyên môn, hiệu phó chuyên môn, trực tiếp kiểm tra, qua dự giờ thăm lớp, qua kết quả học tập của HS,...

+ Động viên, khen thưởng kịp thời những GV thực hiện tốt việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực cũng như góp ý và khiển trách những trường hợp ỷ lại hoặc vi phạm những quy định trong công tác giảng dạy.

3.2. Khảo nghiệm khoa học và kết quả

3.2.1. Mục đích khảo nghiệm: Khảo nghiệm tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đã đề xuất.

3.2.2. Đối tượng khảo nghiệm: GV và HS trường tiểu học tôi công tác.

3.2.3. Kết quả khảo nghiệm

a. Nhận thức của GV

- 100% GV đều thấy tầm quan trọng của việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực. Đó là một việc làm rất cần thiết để nâng cao chất lượng dạy và học trong nhà trường hiện nay.

- 100% GV thấy rằng dạy học theo định hướng phát triển năng lực không phải là quá khó, có thể áp dụng được nếu bản thân mỗi GV nỗ lực, kiên trì và thực hiện từng bước.

- Mỗi GV đều xác định rõ mục tiêu của việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực, do đó họ có một tâm thế tự tin, thoải mái trong khi thực hiện.

b. Mức độ sử dụng phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực

- 100% GV hiểu và chủ động sử dụng hiệu quả PPDH tích cực, kết hợp với các PPDH truyền thống, ứng dụng CNTT làm bài giảng thêm sinh động.

- Các tiết hội giảng, dự giờ báo trước đột xuất, các tiết thanh kiểm tra của BGH, PGD đều được xếp loại khá và tốt.

c. Chất lượng GD của trường tiểu học

- Kết quả xếp loại các mặt GD của HS trong năm học này: HS đã hình thành được năng lực tự học, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo, năng lực thẩm mỹ, năng lực thể chất, năng lực giao tiếp, năng lực hợp tác, năng lực tính toán, năng lực công nghệ thông tin và truyền thông. Cụ thể: Các môn văn hoá đều đạt 99.2% đến 100%; đánh giá về hai mặt phẩm chất và năng lực đạt 98.9% trở lên.

Tiểu kết chương 3

Là một nhà quản lý, tôi thấy trách nhiệm của mình cần chỉ rõ cho mỗi thầy cô giáo phải xây dựng cho mình một ý thức, thái độ tự học, tự rèn luyện thường xuyên và luôn khao khát được thể hiện mình trước đồng nghiệp và HS. Trên cơ sở đó, tạo cho mình một “thương hiệu”, phong cách dạy riêng và linh hoạt để tạo ấn tượng tốt với học trò sau mỗi giờ lên lớp. Các biện pháp tôi đã đề xuất và khảo nghiệm ở trên bước đầu cho thấy hiệu quả, thực sự góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường. Kết quả trên cho thấy phương pháp dạy học mới thực sự có hiệu quả tốt, nó là luồng gió mới, là động lực để tôi tiếp tục phấn đấu và nỗ lực đổi mới cách thức quản lý của mình sao cho ngày một hiệu quả và thành công hơn nữa.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Hoạt động dạy học là hoạt động cơ bản, đặc trưng của nhà trường. Chất lượng dạy học là kết quả hoạt động của nhiều yếu tố, trong đó vai trò chỉ đạo, quản lý của người Hiệu trưởng quyết định đến chất lượng dạy học trong nhà trường.

Dựa trên cơ sở nghiên cứu lý luận và đánh giá thực trạng của công tác chỉ đạo hoạt động dạy học tại trường tiểu học tôi đang công tác, tôi đã đề xuất 4 giải pháp góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường:

- Làm thay đổi nhận thức của đội ngũ GV và HS về việc dạy học theo định hướng phát triển năng lực.
- Chỉ đạo việc xây dựng kế hoạch dạy học theo hướng phát triển năng lực.
- Thường xuyên tổ chức tập huấn, bồi dưỡng giáo viên.
- Tăng cường kiểm tra đánh giá việc dạy học của giáo viên.

Các biện pháp này chỉ phát huy hết hiệu quả khi được sử dụng một cách đồng bộ và vận dụng linh hoạt tùy từng điều kiện, hoàn cảnh thực tế.

2. Khuyến nghị

2.1. Đối với Sở GD&ĐT: cần tổ chức nhiều hơn nữa các khóa tập huấn.

2.2. Đối với Phòng GD&ĐT: cần tiếp tục tổ chức các chuyên đề.

2.3. Đối với trường tiểu học tôi đang công tác

- Ban giám hiệu phối hợp chặt chẽ trong công tác quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực nói riêng và trong công tác quản lý nhà trường nói chung.

- CBQL và GV chủ động tham gia học tập, trau dồi nghiệp vụ chuyên môn; tham gia các lớp tập huấn của Sở, của Phòng, của trường Bồi dưỡng Cán bộ Giáo dục để học hỏi và chia sẻ kinh nghiệm.

Hà Nội, tháng 4 năm 2021

NGƯỜI VIẾT

Nguyễn Thị Diễm

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chấp hành Trung Ương Đảng Cộng sản Việt Nam (2012), *Nghị quyết số 29/TW, lần thứ 8 (khóa XI) về đổi mới căn bản, toàn diện GD & ĐT*, Hà Nội.
2. Bernd Meier, Nguyễn Văn Cường (2014), *Lí luận dạy học hiện đại – Cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
3. Chỉ thị số 3031/CT-BGDĐT ngày 26/8/2016 về *ban hành nhiệm vụ chủ yếu năm học 2016 – 2017 của ngành giáo dục*.
4. Phạm Khắc Chương (2004), *Lý luận quản lý giáo dục đại cương*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
5. *Luật giáo dục* (2005), NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Phạm Viết Vượng (2000), *Giáo dục học*, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội.